

Apró közlemények. — Kleine Mitteilungen.

Aspidium thelipteris, var. *brachytomum* Borb. var. *nova*.

Fronde typo brevior, lanceolato, longe petiolato, laciniis *pinnarum abbreviatis*, relative sat latis, triangularibus, aut parum obliquis, 2—5 mm longis, 2—3 mm latis, integris, soris sporangiorum dense onustis valde insigne, lacinia infima maiore, pinnarum nervo medio piloso.

Rossia. Habitat in ditone amurensi ad Blagowjestschensk, in pratis paludosis, legit KARO, et inter plantas amurenses no. 49 cl. J. DÖRFLER edere curavit.

Altera varietas (var. *auritulum* Borb. ined.; in Croatia ad Kameral-Moravica, in Hungaria transdanubiali: inter Fonyód et Táska) omnino aliena laciniis elongatis 10—12 mm longis, 2—3 mm. angustis, lanceolatis, subfalcatis, irregulariter pinnato-dentatis, integrisque, basi auritis aut exauritis. Soris disjuncti. **Borbás.**

Tilia tomentosa Moench *proterandra*.

Flores speciei huius, in spatio ambulacri Claudiopolitano (Séta-tér) serotinae haud homogami et 20. jul. florere incipiunt¹⁾, tubuloso-conniventes, distinctissime proterandri et parapetala reapse inter stamina et ovarium inserta sunt, a petalis igitur per stamina satis separata. Nectarium vix ullum vidi. Intrapetala quina, quae stamina polyadelpa sequuntur, quasi induviae, tubuloso-conniventia ovarium circumdant et stigmata stylo nunc brevior occultum pollinibus conspergi impediunt. Quum antherae jam vacuae essent, stylus stigmatibus pollini maturo terminatus elongatur, atque flore exsertus est.

Borbás.

Centaurea reichenbachoides Schur Versecz mellett.

BERNÁTSKY Jenő dr. úr minap *Centaurea* fejeeskéket küldött, melyeket a verseczi várhegyen szedett, s melyek azon növényről valók, melyet a Növt. Közl. I. köt. 29—33. oldalán mint *Centaurea reichenbachoides*-t közölt. Ezeket meggyőződhettem, hogy ott a *Centaurea micranthos* Gmel. (*Centaurea Biebersteinii* DC.) termései hol pappusosak, hol meg teljesen csupaszok.

Mivel a *Centaurea reichenbachoides*-t a *Centaurea mi-*

Centaurea reichenbachoides Schur bei Versecz.

Herr Dr. BERNÁTSKY liess mir unlängst Fruchtköpfchen einer *Centaurea* zukommen, welche er auf dem Versecz-er Schlossberge gesammelt hat, u. welche er in Növ. Közl. I. p. 29—33. als *C. reichenbachoides* SCHUR publiziert hat.

An diesen konnte ich mich überzeugen, dass dort *C. micranthos* Gmel. (*C. Biebersteinii* DC.) mit pappuslosen und mit einem Pappus bekrönten Achänen vorkommt. Die ersteren hielt

¹ Cfr. KNUTH, Handbuch der Blütenbiologie, II., 212.

eranthos-tól más bélyeg nem különbözteti, minthogy az előbbeni termésén ninesen pappus, utóbbi pedig van, BERNÁTSKY joggal tarthatta *Centaurea reichenbachoides*-nek (l. M. bot. lap. I. 122. old.) azon példákat, amelyeknek termésén pappust nem látott. Mivel azonban meggyőződhettem, hogy nemesak egy s ugyanazon példa különböző fejéskéiben, de *egy s ugyanazon fejéskéiben* is találni ilyen kétféle termést (éppen úgy, mint a *Centaurea solstitialis*-nál!) a *Centaurea micranthos*-tól még mint alakot sem tartom megkülönböztethetőnek.

A systematikai egységek megkülönböztetésénél nem a különbség foka, hanem első sorban annak állandósága a mérvadó. Erről pedig ilyen esetekben szó sem lehet.

Degen.

A tengerinek acrogyn alakja.

Tirol északi részén a tengeri földeken nem éppen ritka a tengerinek acrogyn-alakja, midőn t. i. a szár csúcsán levő buga közép-részén a nő-virágú csövek fejlődnek ki. HELLWEGER M. úrnak szóbeli közlése szerint ezt a Landeck melletti Zams vidékén érdekes tájdialektussal «Vogelträtzer»-nek nevezik (trätzen = csalogatni), kétségkívül azért, mert a madarak a szár csúcsán levő tengericső által oda csalogatva, a vékony nyelű s a madár súlya folytán azonnal a hím bálózásra készített tengeri csőről nem képesek a szemeket kiszedni.

Murr J.

BERNÁTSKY also mit Recht für *C. reichenbachoides* SCHUR (Cfr. Ung. bot. Bl. I. 122.), welche von *C. micranthos* nur durch den völligen Mangel des Pappus's unterschieden wird. Da ich mich jedoch überzeugen konnte, dass nicht nur an Köpfchen ein u. desselben Individuums, sondern auch in ein u. denselben Köpfchen (so wie bei *C. solstitialis*!) bekrönte und pappuslose Achaenen vorkommen, halte ich *C. reichenbachoides* nicht einmal als Form von *C. micranthos* unterscheidbar.

Die Grundlage der Unterscheidung von systematischen Einheiten beruht ja nicht auf der Grösse der Unterschiede, sondern in erster Linie auf ihrer Beständigkeit, von welcher in solchen Fällen keine Rede sein kann.

Degen.

Die acrogyne Form des Maises.

Die in den Maisäckern Nordtirols nicht ganz seltene acrogyne-form des Maises mit weiblichem kolbigem Mittelteil der Endrispe wird nach mündlicher Mitteilung M. HELLWEGER's in der Gegend von Zams bei Landeck mit einem interessanten Dialektausdruck «Vogelträtzer» (trätzen = necken) genannt, ohne zweifel aus dem Grunde, weil die Vögel durch den emporstehenden Endkolben ange lockt, ansser Stand sind, dem dünngestielten, durch das Gewicht des Vogels sofort in heftiges Schwanken geratende Kolben Körner zu entnehmen.

J. Murr.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1903

Band/Volume: [2](#)

Autor(en)/Author(s): Borbas [Borbás] Vincenz von, Degen Árpád von,
Murr Josef

Artikel/Article: [Apró közlemények. - Kleine Mitteilungen. 256-257](#)